

Lahused

Lahused

- **Lahus** – ühtlane segu, mis koosneb lahustist ja lahustunud aineest.

lahus = lahusti + lahustunud aine
vedelik tahke aine
vedelik
gaas

Lahuse massiprotsent

- Lahuse massiprotsent näitab, mitu protsenti moodustab lahustunud aine mass lahuse kogumassist

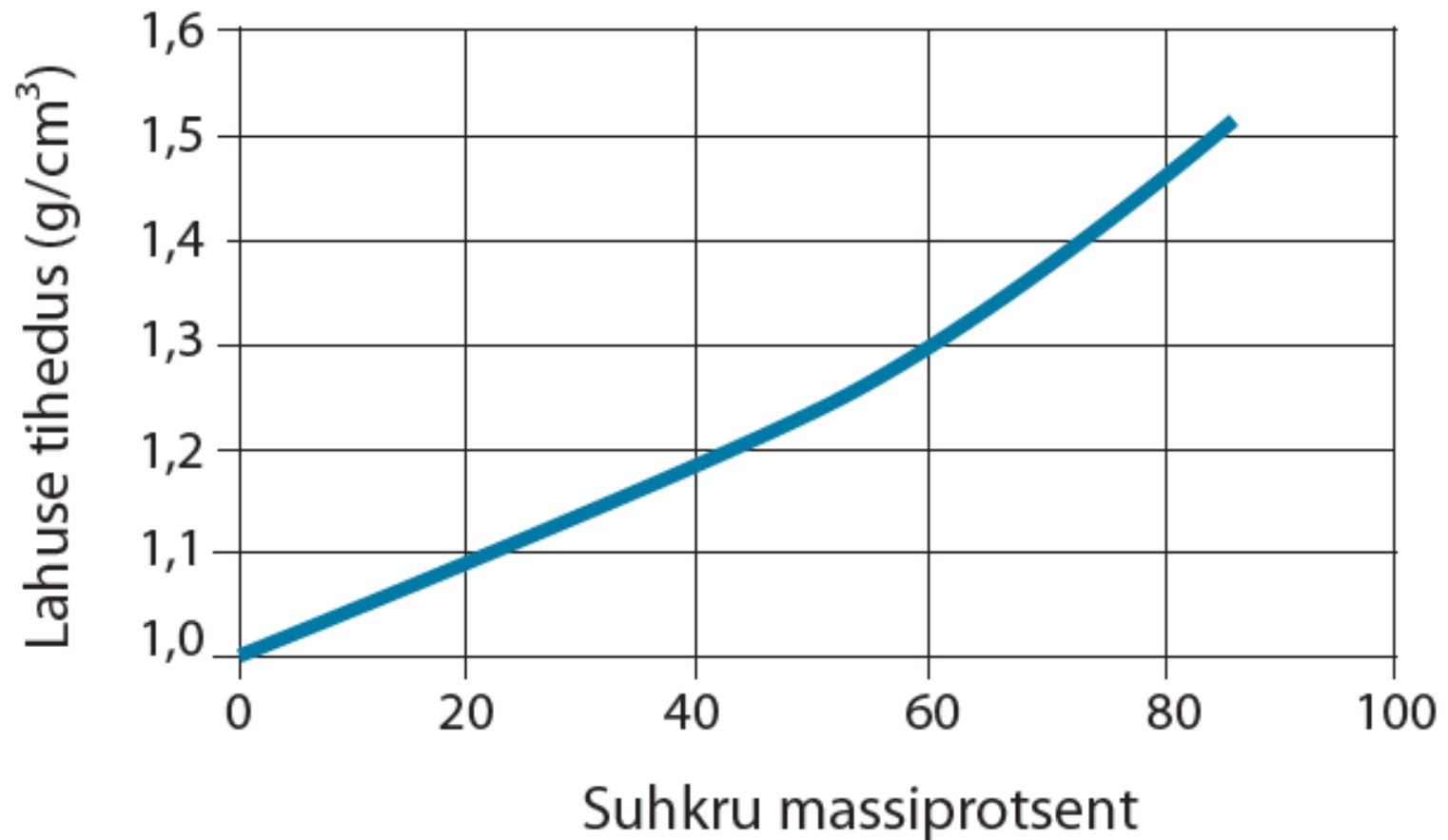
$$m_{\text{lahus}} = m_{\text{lahusti}} + m_{\text{lahustunud aine}}$$

100% p%

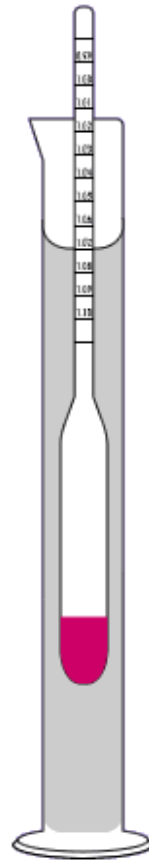
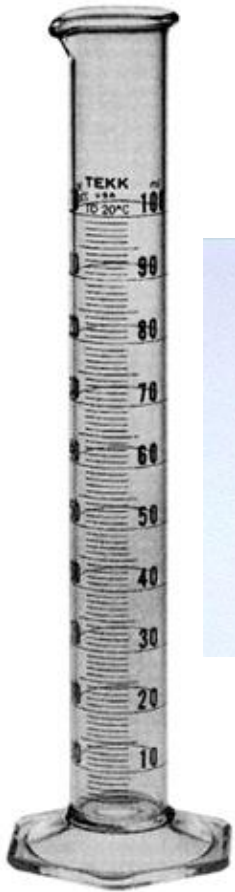
$$p = \frac{m_{\text{lahustunud aine}}}{m_{\text{lahus}}} \cdot 100\%$$

$$\begin{array}{l} m_{\text{lahus}} \quad \text{---} \quad 100\% \\ m_{\text{lahustunud aine}} \quad \text{---} \quad p\% \end{array}$$

Lahuse tiheduse sõltuvus massiprotsendist

Ruumala ja tiheduse mõõtmine

$$m = \rho \cdot V$$

Näiteülesanded

- Arvuta lahustunud aine massiprotsent, kui 300 cm^3 lahust ($\rho = 1,17 \text{ g/cm}^3$) sisaldab 52 g lahustunud ainet.
- Arvuta soola mass 500 cm^3 $31,5\%$ -lises soolalahuses ($\rho = 1,24 \text{ g/cm}^3$).
- $73,2 \text{ g}$ KOH lahustamisel vees saadi 24% -line lahus. Arvuta lahuse ruumala ($\rho = 1,22 \text{ g/cm}^3$).

*Lahuse mahuprotsent

- Lahuse mahuprotsent näitab, mitu protsenti moodustab lahustunud aine ruumala lahuse koguruumalast
  - Näiteks alkoholsete jookide kangus

*Kontraktsioon

- Vedelike segamisel saadud lahuse ruumala on alati veidi väiksem kui kokkuvalatud vedelike ruumalade summa
  - ainete molekulid paigutuvad segunemisel üksteise vahele
  - 50 cm^3 vett + 50 cm^3 piiritust $\rightarrow$ 95 cm^3 viina
  - 50 g vett + 50 g piiritust $\rightarrow$ 100 g viina